

Titulky k úryvku Jak zabit ptáčka Tenhle případ se neměl nikdy dostat před soud. Státní zástupce neprokázal ani ten nejmenší lékařský důkaz potvrzující, že zločin, ze kterého je Tom Robinson obviněn se někdy stal. Místo toho se spolehl na výpovědi dvou svědků jejichž důkazy byly nejenom vážně zpochybněny během křížového výslechu ale jsou v přímém rozporu s výpovědí obžalovaného. Existují nepřímé důkazy, které naznačují že Mayella Ewellová byla zmlácena krutým způsobem někým, kdo používal téměř výhradně levou ruku. Tom Robinson teď sedí před vámi pod přísahou, kterou složil svou jedinou zdravou rukou a to pravou. Já sám zcela srdce lituji hlavní svědkyni státní obžaloby. Stala se obětí nelidské chudoby a ignorance. Ale moje lítost nejde tak daleko že by dávala v sázku život člověka což svědkyně učinila ve snaze zbavit se vlastní viny. Říkám „viny“, pánové protože to byla vina co jí motivovalo. Nespáchala žádný zločin. Pouze porušila nezlomný a časem osvědčený kód naší společnosti. Kód tak nedotknutelný, že když ho někdo poruší, je vyštván ze společnosti jako člověk, s kterým se nedá žít. Ona musí zničit důkazy svého přečinu. Ale co je důkazem jejího přečinu? Tom Robinson, lidská bytost. Musí Toma Robinsona od sebe odstranit. Tom Robinson jí byl dnes a denně připomínkou toho co udělala. A co vlastně udělala? Sváděla černocho. Je běloškou a sváděla černocho. Udělala něco, co je v naší společnosti neodpustitelné. Políbila černého muže. Ne nějakého starého strýce, ale mladého, silného černocho. Žádný kód jí nevedl předtím, než jeden porušila ale potom se jí to sesypalo na hlavu. Svědkové pro stát s výjimkou šerifa z okresu Maycomb se vám, zasedajícím v tomto soudu, představili s cynickým sebevědomím že o jejich výpovědi se nebude pochybovat. Se sebejistotou, že vy, pánové s nimi budete souhlasit v domněnce- v té zlé domněnce-že všichni černoši lžou že všichni černoši jsou v podstatě nemorální lidské bytosti a že žádnému černochovi se nedá věřit, pokud jde o naše ženy. Je to domněnka, kterou člověk spojuje s lidmi jejich postavení a která je sama o sobě lží, pánové. Což vám nemusím nijak zdůrazňovat. A tak klidný, skromný, vážený černocho, který měl tu nevídanou odvahu pocítit lítost k bělošce, musel postavit své slovo proti slovu dvěma bělochů. Obžalovaný není vinen, ale někdo tady v soudní síni je. Pánové, v naší zemi naše soudy velice pomáhají ve vyrovnávání společenských rozdílů. U našich soudů jsou všichni lidé přetvořeni na rovnocenné. Nejsem žádný idealista, abych pevně věřil v integritu našich soudů a našeho porotního systému. To pro mě není žádný ideál. To je živá, fungující realita! Věřím, že vy, pánové, prostudujete bez vášně důkazy, které jste slyšeli dojdete k rozhodnutí a navrátíte tohoto muže jeho rodině. Ve jménu Božím vykonejte svou povinnost. Ve jménu Božím věřte Tomu Robinsonovi.

Lid vs. Larry Flynt Vyslechli jste si dnes hodně. Nehodlám se už k tomu vracet. Ale vy teď odejdete, abyste se poradili a rozhodli. Než tak učiníte, rád bych zdůraznil jednu věc. Nesnažím se vás přesvědčit, aby se vám řemeslo pana Flynta líbilo. Mně se taky nelíbí. Ale líbí se mi, - že žiji v zemi, kde o tom vy i já můžeme rozhodovat sami. Líbí se mi, že si mohu časopis Hustler koupit a číst, - anebo ho hodit do koše, usoudím-li, že tam patří. Anebo si ho vůbec nekoupím. A právě toho práva si vážím nejvíc. Vy byste si ho taky měli vážít. Neboť žijeme ve svobodné zemi. Omíláme tu frázi, a přitom zapomínáme, co znamená: Žijeme ve svobodné zemi. Ale ta svoboda má svou cenu. Někdy musíme tolerovat věci, jež se nám nelíbí. Až se budete radit, myslíte si o časopisu Hustler, co jen chcete. Ale položte si otázku, zda o tom chcete rozhodnout za nás ostatní. Svobodu, kterou všichni požíváme, máte totiž ve svých rukou. Začneme-li stavět zdi proti tomu, co některým připadá obscénní, - vyrostou zdi najednou i tam, kde by je nikdo z nás nečekal. A my přes ně nic neuvidíme. To není svoboda. To věru není svoboda. Takže buďte opatrní. Děkuji vám.

Čas na zabití Měl jsem připravený velký závěrečný proslov... plný právnických obrátů, ale nebudu ho tu číst. Chtěl bych se především omluvit. Jsem mladý a nezkušený.

Vy ale nemůžete vinit Carla Haileého za moje nedostatky. Ve všech těch právnických manévrech se něco ztratilo. A to něco je pravda. Povinností nás právníků je nejen o pravdě mluvit, ale hledat ji, najít ji a žít s ní. Naučil mě to můj učitel. Vezměte si například Dr. Basse. Sám bych nikdy vědomě nepředvolal jako svědka odsouzeného zločince. Doufám, že mi věříte. Ale jaká je pravda? Že je to hanebný lhář? Co kdybych vám řekl, že té ženě, kterou údajně násilnil, bylo 17, a jemu bylo 23, že se později stala jeho ženou, měla s ním dítě, a je za něho stále ještě vdaná? Ubírá tento fakt na pravdě jeho svědectví? Co nás nutí hledat pravdu? Náš rozum nebo naše srdce? Snažil jsem se dokázat, že černoši mohou být na jihu spravedlivě souzeni, že jsme si v očích zákona všichni rovni. Ale není to pravda. Oči zákona jsou lidské oči, vaše a moje, a pokud se nebudeme vzájemně považovat za sobě rovné, spravedlnost nebude nikdy nestranná. Bude jen odrazem našich předsudků. Prozatím...máme před bohem povinnost hledat pravdu ne rozumem, kde strach a nenávisť mění sounáležitost v předsudek, ale srdcem, protože nic lepšího neznáme. Chci vám vyprávět příběh. Prosím vás, abyste zavřeli oči, zatímco budu vyprávět. Chci, abyste mě poslouchali, a chci, abyste poslouchali sami sebe. Prosím vás, zavřete oči. Je to příběh holčičky, která se jednoho slunečného odpoledne vracela domů s nákupem. Chci, abyste si ji představili. Najednou se přiřítí dodávka. Dva muži ji popadnou. Odtáhnou ji na blízké pole, svážou ji, a strhnou jí oblečení. Vystřídají se na ní. Nejdřív jeden, pak druhý. Znásilní ji a tím v ní zničí vše čisté a nevinné zlovolnou vehemencí, v oblaku alkoholu a potu. A když je po všem, poté, co zabili její malou dělohu, a tak zabránili tomu, aby mohla mít děti, aby darovala další život, se do ní strefují. Házejí po ní plné plechovky s pivem. Házejí je s takovou silou, že jí roztrhnou maso až na kost. Potom ji pomohou. A nakonec se jí snaží oběsit. Mají provaz. Uvážou myčku. Představte si, jak se jí stahuje smyčka kolem krku...a náhle to prudce škubne. Cítí, jak letí nahoru, kope nohama, ale nedosáhne na zem. Ta větev není dost silná. Praskne, a ona padá zpět k zemi. Ti dva ji zvednou a hodí ji dozadu do dodávky. Odvezou ji na most Foggy Creek a shodí ji dolů. Po pádu z téměř deseti metrů spadne do potoka. Vidíte ji? Její znásilněné, potlučené... a polámané tělo, nasáklé jejich močí...jejich spermatem, svou vlastní krví, ponechaná smrti napospas. Vidíte ji? Chci, abyste si představili...tu holčičku...A teď si představte, že je bílá.

Obhajoba skončila.

Úryvek 1
OSVOBOĎTE LUCY DAWSONOVOU

Jeho Ctihodnost Philip McNeily.

- Ahoj, kluci!
- Ahoj, Same!

- Díky za skvělý nápis.
- Není zač. - Děkuju vám.

Nandej jim to!

Při oslavě se projeví její pravé city k otci.

Námítka! Projeví se pravé city?

Doktorka Davisová soudu sdělí odborný názor.

Takže dítě, které se vzteká kvůli zakázané televizi, a nenávidí rodiče kvůli mytí, bude také odebráno?

- Námítka!
- Asi máte přestat.

Opravdu? Díky, Same.

Jo, dobře. Brad si vzal kravatu. Moc ti sluší!

Taky vypadáš skvěle.

Ta paní si všechno píše. Pozor na jazyk!

Mám nejlepší přátele na světě.

Pokračujte, pane Turnere.

Při pohovoru se pan Dawson jako rodič asi vychvaloval.

Vlastně právě naopak. Přiznal, že si občas připadá bezradný, a děsí se, že i nadále bude dělat... Mohu citovat. "Velikánské chyby. Chyby, co jsou velikánské."

Děkuji. Stačí.

- Vy jste matka, že?
- Ano.

Dalo by se říci, že i vy jste byla někdy bezradná, ač jste dobrá matka? Pokud nebyla bezradná, může být zaujatá. Já občas cítila, že jsem udělala velikánské chyby.

- Námítka!
- Můj terapeut... - Mluvte k věci.

Vy jste takové chvíle nezažila? Zná je přece každý rodič. Úkol je někdy tak obtížný, až si člověk připadá "zaostalý". Nezpůsobilý. Všichni si vědí rady, jen vy ne.

- Abych pravdu řekla...

- Ano nebo ne?

- Myslím...

- Když se váš syn předávkoval... Jestli paní Davisová nechybovala, může být zaujatá!

Tu otázku dovolím.

Měla jste tehdy pocit, že jste chybovala? Že ty chyby byly velikánské?

Ano.

- Ano.

- Nemám další otázky.

- Rozplakala jste ji.

- Měla jsem štěstí.

- To není hezké.

- Jen u soudu.

01:26:25,
Úryvek 2
Jak budete doučování platit?

Takže... YWCA ho má zdarma. Lucy tam bude chodit.

Nebylo by lepší, kdyby bydlela u pěstounů a vy ji navštěvoval?

To není dobrý nápad, víte? Protože ti Pěstounovi Lucy neznají. Já ji znám, jsem totiž její otec, víte? Ti Pěstounovi ji můžou navštěvovat. To říkám rozhodně, protože Lucy má být se mnou.

Proč?

Když Paul McCartney napsal "Michelle", napsal jen tu první sloku, říká Annie. Pak ji dal Johnu Lennonovi a ten připsal to "miluju tě". Bez toho by to podle Annie nebylo ono. Proto lidi brečeli, když se Beatles 10. dubna 1970 rozešli.

Nemám další otázky.

Rodiče vás dali do ústavu.

Když máma onemocněla. Musel jsem tam, když onemocněla.

A kde byl váš otec?

Ten odešel, když jsem se narodil.

Lidé z ústavu byli vlastně vaši rodiče. - Byli hodní?

- Někteří ano, jiní ne.
- Uhodili vás někdy?
- Někdy mě uhodili.

- Jako vy toho chlapce?
- Překrucování faktů!

- Nikoho neuhodil.
- Tak tedy použil násilí.

Tak tedy... Kdo je váš vzor?
Jaký otec chcete být?

Jako byl ředitel ústavu?

- Ne. Pan Whitehead ne.
- Tak kdo? Kdo?

Já.

Za vzor mám sebe.

Máte duševní schopnosti sedmiletého dítěte. Co vás opravňuje k rodičovství?
Původ, IQ, vaši přátelé?
Námitka! Sdružené otázky!

- Moji kamarádi...
- Námitka.

Moji kamarádi mají Lucy rádi. I když nedokážou svědčit.

- Ano, mám Lucy rád.
- Podle Rity byste s nima zamet.

Po námi tcejste odpovídat nemusel. - Nechápete prostá pravidla!
- Námitka! Ctihodnosti...

Dokážete vychovávat dceru, až jí bude třeba třináct? Bude o šest let
vyspělejší než vy.

Proč věříte, že to dokážete? Proč věříte, že to dokážete?

měl jsem spoustu času zvážít, jak se člověk stává dobrým rodičem. Chce to
důslednost, chce to také...Trpělivost a umění naslouchat, nebo dělat, že
nasloucháte, i když už nemůžete. A chce to také lásku, jak řekla. U mě má
Billy domov. Nejlepší, jaký mu můžu dát. Není dokonalý. A já nejsem
dokonalý rodič. Někdy mi chybí trpělivost. Zapomenu, že je malý kluk. Ale
sžili jsme se a máme se rádi. Jestli to zničíte, bude to...

- Nenapravitelné.
- Přesně tak.

Joanne, nedělej to. Podruhé už ne. Ne jemu. A Streepová se na Hoffmana
nedokáže podívat. - "Kramerová versus Kramer."

- Jo.

Děkuju za komentář.

Úryvek 3

Same, to jsem já. Otevřete. Na tohle nejsem zvědavá. Měl jste jít na první kontrolu a vůbec jste nepřišel! Otevřete!

Same, otevřete, sakra! Tak já tedy jdu! Zničila jsem si praxi, odcizila kolegy. Syna jsem kvůli vám poslala s otcem na ryby! A vy mi ani neotevřete! Už mě to nebaví!

Same, můžu dál?

Same?

Není tu místo. Není tu místo!

Bydlela jsem v East Village. Moc místa nepotřebuju.

Všem ztěžuju život. Všem ztěžuju život...

- Same... Já klidně vydržím ještě devět kol, ale musíte mě k sobě pustit. Prosím.

Same... A je to. Teď vidím ty laskavé oči. George říká, že jste si vzal volno.

Už tam nechci pracovat. Je tam moc lidí.

Tak najdeme něco klidnějšího, protože soudce dal podmínku, že musíte víc vydělávat. Musíte si vydělat a najít nový byt, ať má Lucy svůj pokojíček. Až se k vám vrátí.

Lucy už mě nepotřebuje- Má novou rodinu. Už mě nepotřebuje.

- Řekla vám to?

- Já to vím.

Aha. Takovou hloupost jsem od vás ještě neslyšela. Můžete Lucy získat. Soud je pro spojení rodiny. Ale musíte o ni bojovat!

- Já se snažil. Moc!

- Snažte se víc!

- Vy to nechápete!

- Co nechápu?

Jaký to je. Snažit se...A nic z toho nemít! Narodila jste se dokonalá, a já takhle! Jste dokonalá!

- Opravdu?

- Lidi jako vy nic nechápu.

- Jako já?

Vám nikdo neublíží. Nevíte, co je cit! Lidi jako vy nic necítí!

Máte snad na utrpení patent? řeknu vám o lidech jako já. Připadáme si ztracení a bezvýznamní a oškliví... A postradatelní. A naši manželé chrápou s někým dokonalejším než já- Máme syny, kteří nás nenávidí. Někdy na něj hrozně křičím. A to je mu sedm. Jen proto, že večer nechce sednout do auta. Dívá se na mě tak rozzlobeně, a já ho za to nenávidím. Zklamala jsem tě, zasloužíš víc, ale už doprdele nasedni! Ráno se probudím a hned selžu. Všichni kolem to zřejmě zvládají, jen já ne, ať se snažím sebevíc. Nikdy nebudu dost dobrá.

Jste dobrá. Mnohem víc než dobrá. Krásná Rito...